

هوشمندسازی نرم‌افزارهای تامین اجتماعی همان مزد توافقی است

هجوم به دستمزد کارگران با واژگان زیبا

نسرین هزاره مقدم

هشتم بهمن ماه، معاون حقوقی رئیس‌جمهور فرمانی خطاب به سازمان تامین اجتماعی صادر می‌کند که در آن دستور می‌دهد نرم‌افزارهای حقوقی را اصلاح کنند تا کارفرمایان بتوانند در آغاز هر سال، بابت دستمزد و مزایای مزدی با کارگران با سابقه خود توافق پایه زبان ساده، تامین اجتماعی دیگر به افزایش دستمزد سالیانه در لیست‌های بیمه گیرنده!

این نامه، خیلی خاموش و زیرپوستی به سبب یک نامه اداری ساده، ارسال شده است. مخاطب، مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی است و فرمان اصلاح نرم‌افزارهای بیمه‌ای خطاب به او نوشته شده است. ریاست جمهوری و دولت، در ارتباط با صدور این فرمان، هیچ کجا صحبتی نکرده‌اند و این فرمان از بالا آمده، در ظاهر هیچ ماقبل و مابعدی نداشته است.

تا روزهای میانه بهمن، همه چیز در سکوت گذشت تا ناگهان رسانه‌ها به از بین بردن سایر سطوح مزدی و افزایش در یافتی کارگران توسط یک نامه ساده اداری، اعتراض کردند. زبانه‌های اعتراض که بالا گرفت و همه چیز برای کارگران رو شد، معاون حقوقی رئیس‌جمهور، منظور قالب جملات معترضه، توضیحاتی ارائه داد. این توضیحات با هدف «ساده‌سازی مساله» و تقلیل موضوع به یک اصلاح ساده نرم‌افزار و هوشمندسازی ارائه شد اما سوال اینجاست که آیا معاون حقوقی رئیس‌جمهور، واقعا هجوم به دستمزد کارگران و تخریب حقوقی کارگران سایر سطوح از جمله افزایش سالیانه مزد، پایه سننات و گروه‌های طرح طبقه‌بندی مشاغل، عقب‌نشینی کرده است؟

بیست و یکم بهمن «پژمان محمدی» گفت: اخیراً پس از تصمیم کمیته ماده (۱۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مبنی بر ضرورت اصلاح نرم‌افزار محاسباتی حق بیمه سننات، معاونت حقوقی پس از مکاتبه دبیر این کمیته در خصوص موضوع، بررسی لازم را انجام و نامه‌ای در خصوص موضوع ضرورت هوشمندسازی نرم‌افزار محاسباتی حق بیمه سننات به سازمان تامین اجتماعی و دبیر کمیته مذکور ارسال کرده است. معاون حقوقی رئیس‌جمهور افزود: مضمون نامه این معاونت صرفاً در راستای مصوبه کمیته ماده (۱۲) مذکور با هدف تأکید به سازمان تامین اجتماعی برای اصلاح نرم‌افزار محاسبه حق بیمه سننات و تبدیل نرم‌افزار به نرم‌افزار هوشمند و اعمال شرایط و وضعیت واقعی کارگران در زمان شروع سال جدید و جلوگیری از اعمال خودکار و غیره هدفمند افزایش سننات بدون لحاظ شرایط جدید کارگر و تأثیر دادن این امر در چگونگی و میزان حق بیمه قابل دریافت بوده است. بنابراین، منظور نامه معاونت حقوقی رئیس‌جمهور، ملزم دانستن سازمان تامین اجتماعی به رسیدگی به اعلام کارفرما و بررسی دقیق وضعیت کارگر بر اساس مستندات، شرایط و وضعیت جدید کارگر و خودداری از اعمال خودکار

ضرایب نسبت به همه بیمه‌شدگان بوده است. این اظهارات، نیازمند خوانش و واکاوی دقیق است. آیا مفهوم مستتر در این اظهارات، عقب‌نشینی است یا در لاف‌ها، همان اهداف قبلی دنبال می‌شود؟

در این گفته‌ها، دو مساله اصلی و کلیدی وجود دارد؛ اول اینکه این نامه، بر اساس تصمیمات و منویات کمیته ماده (۱۲) در دستور کار قرار گرفته و دوم اینکه هدف، غیر خودکار سازی افزایش سایر سطوح مزدی است.

کمیته ماده (۱۲)، کمیته حمایت از کسب و کار است که در راستای موضوع بند (ب) ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، تشکیل شده است و هدف آن به ظاهر، رفع موانع کسب و کار و رونق سرمایه‌گذاری (بالاتر اما در عمل مدت‌هاست که اعضای این کمیته، به دنبال برداشتن سد افزایش دستمزد و الزام به رعایت مصوبات شورای عالی کار هستند. این کمیته معتقد است افزایش سالیانه دستمزد و نظارت بر اعمال آن، کارفرمایان را از کار آفرینی و جذب کارگر، فراری می‌دهد و دست‌وپای آنها را می‌بندد!

پس روشن است که نامه معاون حقوقی رئیس‌جمهور، مصوبه کدام گروه و کمیته در کشور است، کمالات کمیته مزبور بعد از صدور این نامه، در سامانه اینترنتی خود نوشت: «بدین ترتیب با اعلام نظریه معاونت حقوقی ریاست جمهوری، در صورت تسویه حساب قرارداد کارفرمایان و کارگران در پایان هر سال، قرارداد دوره بعدی به عنوان

معاون حقوقی رئیس‌جمهور قصد دارد از اعمال افزایش سننات دستمزد جلوگیری کند یعنی «غیر خودکار سازی افزایش سالیانه دستمزد» همان مزد توافقی به زبانی دیگر است

یک قرارداد جدید محسوب شده و دو طرف می‌توانند با رعایت حداقل مزد مصوب شورای عالی کار، برای سایر سطوح دستمزدی با توافق یکدیگر به همکاری ادامه دهند به نحوی که اعمال سالیانه خودکار و غیره هدفمند افزایش سننات بدون لحاظ شرایط جدید کارگر و تأثیر دادن این امر در چگونگی و میزان حق بیمه قابل دریافت، یاد شده است.

معاون حقوقی رئیس‌جمهور با این نامه قصد دارد از اعمال خودکار و غیره هدفمند افزایش سننات دستمزد جلوگیری کند یعنی ابتدای هر سال، دستمزد یک کارگر با سابقه که ۱۰ یا ۲۰ سال در یک کارگاه کار کرده، به صورت خودکار و بر اساس مصوبات مزدی شورای عالی کار افزایش نیابد، یعنی «غیر خودکار سازی افزایش سالیانه دستمزد» همان مزد توافقی به زبانی دیگر است.

سوال اینجاست که آیا چنین کمیته‌ای، جایگاه حقوقی برای رایزنی و بحث در ارتباط با معادلات روابط کار و حقوق کارگران را دارد و آیا بالاترین نهاد حقوقی کشور یعنی معاونت رئیس‌جمهور همان طور که خودش اعتراف کرده، باید

نمی‌توان با الحان خوش و جملات دلپسند، حقوق کارگران را به تاراج برد چون می‌خواهند همه کارگران را حداقل بگیر کنند، پایه سنوات و سایر سطوح مزدی را از میان بردارند و مقررات ذایبی را بی صدا دنبال کنند

شده از آنجایی که کارگران فاقد تشکل و همگی برخوردار از قسار داد موقت هستند، کارفرما فعال مایشاء خواهد شد و کارگران را مجبور خواهد کرد به‌رغم بر خورداری از سال‌ها سابقه کار، به حداقل دستمزد یا کمی بیشتر از حداقل دستمزد رضایت دهند. بنابراین معنای مستتر در این جملات گنگ و مبهم که در قالب اظهارات توضیحی آمده و به نوعی توجیه‌گر نامه هشتم بهمن محسوب می‌شود، همان به کرسی نشاندن مزد توافقی و جلوگیری از افزایش خودکار مزد کارگران در ابتدای سال و در ابتدای قرارداد کاری جدید است. اسم این حق‌زدایی را بسیار هوشمندانه، هوشمندسازی گذاشته‌اند و در کنار آن هم توضیح داده‌اند که در مقام صدور بخشنامه مزدی نیستیم! حسیب به نمایندگی از جنب تشکل کانون عالی شوراهای اسلامی کار کشور می‌گوید: با توضیح و تبصره قانع نمی‌شویم. معاون حقوقی رئیس‌جمهور فقط یک راه دارد، نامه را باطل کند یعنی به طور رسمی آن را پس بگیرد و اعلام کند که این نامه از حیز انتفاع و کارکرد ساقط شده است.

فرج‌اللهی نیز با تأکید بر اینکه نمی‌توان با الحان خوش و جملات دلپسند، حقوق کارگران را به تاراج برد. لزوم باطل نامه می‌گوید و اینکه کارگران نباید به این تبصره‌ها و تکرارهای خوش نباید به این تبصره‌ها و تکرارهای خوش شونند چون می‌خواهند همه کارگران را حداقل بگیر کنند، می‌خواهند پایه سننات و سایر سطوح مزدی را از میان بردارند و می‌خواهند مقررات ذایبی را بی صدا و با جملات خوب، دنبال کنند!

حسیب در توضیح بیشتری می‌گوید: اگر نامه را باطل نکنند، به مطالبه‌گری ادامه می‌دهیم ضمن اینکه سازمان تامین اجتماعی که دارای طبقه کارگر است و امروز آن باید به دست کارگران و بازنشستگان کشور اداره شود، هرگز نباید زیر بار پذیرش این نامه برود و به اسم هوشمندسازی، همه حقوق مزدی کارگران را مخدوش کند.

یادداشت

انتظار ۴۲ میلیون نفر برای تعیین دستمزد منطقی در ۱۴۰۰

ناصر جمعی، نماینده کارگران در شورای عالی کار

بیش از ۴۲ میلیون نفر از جمعیت کشور از دولت و وزارت کار انتظار دارند که هر چه زودتر محاسبات سبب معیشت یعنی زیربنای تعیین دستمزد سال آینده انجام شود چون به نظر می‌رسد این محاسبات با توجه به داده‌های موجود و آماده بودن فرمول‌ها، چندان سخت نیست و امیدواریم سریعا به سرانجام برسد. متأسفانه به‌رغم تلاش‌های نمایندگان کارگری برای برگزاری جلسات شورای عالی کار، دولت‌اهمیتی به خواسته نمایندگان کارگری نداده و تا امروز جلسات شورای عالی کار برگزار نشده است. در مذاکرات مزدی، دولت باید نقش بی‌طرف و واسط داشته باشد نه اینکه سمت کارفرما رفته و مقابل کارگران جبهه بگیرد. متأسفانه فقط دولت اخیر، بلکه همه دولت‌ها در مذاکرات مزدی، نقش کارفرمایی ایفا کرده‌اند و هرگز واسطه بی‌طرف نبوده‌اند. این نوع موضع‌گیری‌ها و مقابله‌ها موجب شده که امروز یک شکاف ۷ میلیون تومانی میان دستمزد کارگران و هزینه‌های زندگی وجود داشته باشد.

در حال حاضر خط فقر، حدوداً ۹،۱۰ تا ۱۰ میلیون تومان است. کارگر حداقل بگیر با همه مزایای مزدی و عیدی پایان سال، نهایتاً ماهی سه میلیون تومان درآمد دارد. بنابراین شکاف میان خط فقر و دستمزد کارگران، حداقل ۷ میلیون تومان است. در سال جاری به دلیل بحران کرونا و افزایش هزینه‌های درمانی جامعه و همچنین تورم سرسام‌آور، سطح زندگی کارگران به بدترین شرایط ممکن، تقلیل یافت. البته باید بگویم کارگران امروز زندگی نمی‌کنند و فقط تلاش می‌کنند برای زنده ماندن! لذا دولت اسامال وظیفه سنگینی در قبال کارگران و خانواده‌های آنها دارد. انتظار داریم تجربه تلخ سال قبل تکرار نشود. در مذاکرات مزدی ۱۹۹، اتفاقات شد و جامعه کارگری سر آن اتفاقات، هنوز از دولت دلگیر و ناراضی است پس به گونه‌های رفتار کنند که بخشی از این نارضایتی‌ها برطرف شود. به عقیده من دستمزد ۱۴۰۰ باید «منطقی» و «عادلانه» تعیین شود و مطمئن باشند هیچ اتفاقی شدن دستمزد، تولیدکنندگان ضرر بینند و سقوط کنند چون اسامال به خاطر تحریم‌ها و عدم ورود کالاها خارج، کارفرمایان و تولیدکنندگان هر چه تولید می‌کنند، به فروش می‌رود یعنی همه کالایشان بدون توجه به سطح کیفی آنها، در بازار به فروش می‌رود. فکر می‌کنم بخش اعظم تولیدکنندگان کشور، در آمد و سودی که اسامال به دست آورده‌اند، در ۴۲ سال اخیر بی‌سابقه بوده است. از این روی، می‌توان دستمزد را منطقی کرد بدون اینکه وادایر بدهند و بگویند با افزایش دستمزد، تولید منقوط می‌کند. در پایان باید تأکید کرد برای اینکه تولید تولیدکننده تلاطم داشته باشد و برای اینکه اقتصاد بچرخد، باید من کارگر باید پول در جیب داشته باشم و خرید کنم پس برای رونق اقتصاد هم که شده، باید دستمزد را واقعی کنند. شاید به قول آقایان «همه چیز در بازار به وفور موجود هست» اما بودن همه چیز در بازار نشان دهنده گردش اقتصاد نیست. وقتی ۴۲ میلیون نفر از جمعیت ۸۰ میلیون کشور، توان خرید نداشته باشند، معلوم است که چرخ اقتصاد لنگ می‌زند و نمی‌توان به رونق و شکوفایی رسید لذا توقع داریم اسامال دستمزد به گونه‌ای افزایش یابد که قدرت خرید کارگران به قبل از این بلایای اخیر و تورم سال جاری باز گردد و منطقی شود.

خبر کارگری

مسمومیت ۴ کارگر بر اثر نشت گاز آمونیاک

نشت گاز آمونیاک منجر به مسمومیت ۴ نفر از کارگران یک سردخانه در نجف‌آباد اصفهان شد. به گزارش ایلنا، این حادثه روز یکشنبه (۲۶ بهمن ماه) حوالی ساعت ۱۹ و ۳۰ دقیقه برای ۴ نفر از کارگران یک سردخانه نگهدارنده میوه در محور جاده نجف‌آباد رخ داد. طبق این گزارش، مسموم‌شدگان این حادثه مرد بوده‌اند که سه نفر از آن‌ها در بیمارستان منتظری نجف‌آباد منتقل شدند و نفر چهارم خودخواسته در محل تحت درمان قرار گرفت.

روال سال‌های قبل اقدام می‌کنیم و نمی‌توانیم شکاف بین حداقل مزد و هزینه‌های معیشت کارگران را پر کنیم و بین مزد واقعی و مزدی که در شورای عالی کار تصویب می‌شود، تفاوت بسیار است.

مزد کارگران با چانه‌زنی مشخص می‌شود نه توافق مجلس و دولت

داشت ولی در نهایت رقم پیشنهادی را می‌پذیرند ولی نکته مهم این است که نباید جایگاه قانونی شورای عالی کار مخدوش شود و این به نفع جامعه کارگری، بازار کار و مشارکت‌های اجتماعی در کشور نیست.

این کارشناس حوزه کار تصریح کرد: باید تلاش کنیم نقش گروه‌های صنفی و مدنی را در مسئولیت‌های اجتماعی کشور پررنگ و از دیدگاه‌های ظرفیت‌های آنها استفاده کنیم. هر سال می‌گوییم شیوه تعیین دستمزد را تغییر می‌دهیم و به گونه دیگر عمل می‌کنیم ولی همچنان طبق

برای مزد ۱۴۰۰ اظهار کرد: معتقد اعداد و ارقامی که بین ۳۵ تا ۴۰ درصد در سخنان مسئولان دولتی و نمایندگان مجلس و افراد ذی‌نفع‌ها اعلام می‌شود نشان می‌دهد که مذاکرات شورای عالی کار بین کارگران و کارفرمایان و دولت بی‌اثر شده است چون حدود رقم‌ها برای دستمزد سال آینده مشخص شده و به احتمال زیاد دولت تلاش می‌کند در همین حیطه، پیشنهادی را به دو گروه کارفرمایی و کارگری در شورای عالی کار مطرح کند. وی ادامه داد: طبعاً گروه کارفرمایی مثل هر سال تمکین کرده و می‌پذیرد ولی گروه کارگری اعتراض‌هایی نسبت به آن خواهد

یک کارشناس حوزه کار با تأکید بر اینکه نقش حاکمیتی و جایگاه دولت در شورای عالی کار باید حفظ شود و با نقش کارفرمایی تداخل پیدا نکند، گفت: اعلام در صدهای مختلف برای افزایش دستمزد کارگران خلاف رویه استاندارد مذاکرات است و رقم دستمزد در شورای عالی کار چانه‌زنی و گفت‌وگوی سه‌جانبه مشخص می‌شود.

حمید حاج‌اسماعیلی در گفت‌وگو با ایسنا درباره پیشنهاد کمیسیون اجتماعی مجلس مبنی بر افزایش ۲۵ درصدی حداقل مزد کارگران و توافق با وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

وی بیان داشت: کودکی که به دنبال کار برای استراحت و خواب فرصت کافی ندارد و مشغول کار است فرصت و مجال برای موختن، بازی، تعامل اجتماعی و بهره‌مندی از فرصت زندگی کودکانه نخواهد داشت. در واقع به خاطر وضعیت اقتصادی، کودکی این کودکان و نوجوانان مصادره می‌شود و می‌گفت: بخشی از وظایف رسیدگی به این کودکان مربوط به حوزه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است و از طرفی دستگاه تخصصی حوزه

خوانده از جمله کودکان و نوجوانان در معرض خطرات جدیدی قرار می‌گیرند. این عضو شورای شهر تهران ادامه داد: بخشی از کودکان کار، کودکان مهاجری هستند که از کشورهای همسایه بدون حضور سرپرست و والدین وارد کشور ما می‌شوند و در محیط‌های شبه‌خوابگاهی به‌سر می‌برند.

عضو شورای شهر تهران با اشاره به اینکه اکثر کودکان کار مهاجران کم‌برخوردارند، گفت: این مساله به دستگاه‌های مختلفی بستگی دارد و چند نهادی است.

به گزارش خبرگزاری فارس، الهام فخاری افزود: شکل‌هایی از کار کودک، به‌ویژه در حاشیه

اکثر کودکان کار، مهاجران کم‌برخوردارند